

Ügyszám: EBF-AJBH-203/2024.

Védett tulajdonság: fogyatékoság

Diszkrimináció területe: közszolgáltatás

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

Az alapvető jogok biztosa 2024-ben kilenc megyei jogú város önkormányzatával szemben indított hivatalból eljárást, amelyekben azt vizsgálta, hogy a megyei jogú városokban a fogyatékos személyek számára egyenlő eséllyel hozzáférhető-e a felnőtt háziorvosi ellátás. Hét eljárás alá vont önkormányzat esetében az volt megállapítható, hogy a háziorvosi rendelők nem felelnek meg teljeskörűen a komplex akadálymentesség jogszabályi követelményeinek. Az alábbiakban ezen ügyek egyikének összefoglalója olvasható.

Eljárás indítása hivatalból

A hatóság hivatalból indított eljárást a megyei jogú város önkormányzatával szemben, mely során azt vizsgálta, hogy az önkormányzat által biztosított felnőtt háziorvosi ellátás egyenlő eséllyel, akadálymentesen hozzáférhető-e a fogyatékossgal élők számára, figyelemmel *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény* (Fot.), valamint az építésügyi jogszabályok releváns rendelkezéseire. A hatóság az ügyben nyilatkozat tételére hívta fel az önkormányzatot.

Az eljárás alá vont álláspontja

Az önkormányzat nyilatkozata szerint a területén 12 háziorvosi rendelő működik, ebből 3 rendelő teljeskörűen, 9 rendelő részben akadálymentes. Az önkormányzat részletesen nyilatkozott arról, hogy az egyes rendelőkből – melyből 6 önkormányzati, 3 nem önkormányzati tulajdonú – milyen hiányosságok (pl. nincs akadálymentes bejáratú ajtó, Braille-írással ellátott tábla, vakvezető sáv vagy indukciós hurok) vannak. Leírta, hogy a hiányzó munkák megvalósítását a jövőben végzett felújítások során tervezik, valamint, hogy a nem önkormányzati tulajdonban álló három rendelő esetében a szükséges akadálymentesítés biztosítása az egészségügyi szolgáltatók feladata.

Az eljárás lefolytatása

Az eljárás alá vont nyilatkozata és az általa rendelkezésre bocsátott adatok alapján a tényállás megállapítható volt.

A hatóság döntése és annak indokai

A hatóság döntésében megállapította, hogy az önkormányzat a hivatkozott jogszabályok alapján köteles biztosítani a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Az önkormányzat a fogyatékos személyek vonatkozásában azzal tesz eleget az egyenlő bánásmód követelményének, ha teljesíti az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására vonatkozó jogszabályi kötelezettségét. Az önkormányzat nyilatkozata alapján megállapítható volt, hogy ezen kötelezettségének nem tett teljeskörűen eleget. Az önkormányzat ezen mulasztása következtében a fogyatékossgal élő személyeket a fogyatékossgukkal összefüggésben hátrány érte a velük összehasonlítható helyzetben lévő, ilyen védett tulajdonsággal nem rendelkező személyekhez képest.

A hatóság megállapította azt is, hogy az önkormányzat mulasztásának kimentésére az általa előadott indokok nem voltak alkalmasak, mivel az, hogy egyes rendelői nem önkormányzati tulajdonban vannak, nem tekinthető a mulasztás észszerű indokának, hiszen az egészségügyi alapellátás, így a felnőtt háziorvosi ellátás helyi önkormányzati feladat, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának követelménye valamennyi háziorvosi rendelő tekintetében fennáll, függetlenül az annak biztosításául szolgáló ingatlan tulajdonjogi viszonyaitól. Az, hogy az önkormányzat egyes rendelői további

akadálymentesítését a jövőbeni felújítások során tervezi, ugyancsak nem fogadható el a kimentés körében, hiszen az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósítására előírt jogszabályi határidők a korábbiakban több ízben meghosszabbításra kerültek, és a meghosszabbított határidők is már évekkal ezelőtt lejártak. A Fot. 2014. január 1-től hatályos szövege már egyáltalán nem tartalmaz a mentesülésre vonatkozó határidőt, ettől kezdve már minden közszolgáltatás, így a felnőtt háziiorvosi ellátás tekintetében is feltétlenül biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést.

A fentiekre tekintettel a hatóság megállapította, hogy az önkormányzat – azáltal, hogy nem biztosította teljeskörűen a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést – a fogyatékossgal élő személyekkel szemben közvetlen hátrányos megkülönböztetés formájában megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. A hatóság szankcióként az önkormányzatot figyelmeztetésben részesítette, és elrendelte a jogsértő állapot megszüntetését, kötelezte az önkormányzatot, hogy a határozatban előírt időpontig teljeskörűen biztosítsa a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést, és ennek teljesítését ugyanezen határidőn belül rehabilitációs szakmérnök által kiállított okirattal igazolja a hatóság felé.

(2024. szeptemberi döntés)